

De toestand van het verleden. Visies op de historicus van morgen

Een historiografisch symposium ter gelegenheid van 100 jaar opleiding Geschiedenis aan de VU

Vrijdag 15 juni 2018, 10.00-17.00

Hoofdgebouw VU, zaal 03C02 (Agora 2).

In 2018 bestaat de opleiding Geschiedenis aan de VU 100 jaar.

Ter gelegenheid daarvan organiseert de opleiding op vrijdag 15 juni 2018 een historiografische symposium over het vak geschiedenis en zijn toekomst. Het doel is om uitdagingen en obstakels waarvoor het vak in de (nabije) toekomst komt te staan in kaart te brengen. In plaats van terug te kijken willen we nu eens vooruit kijken. Moet de historicus van de 21e eeuw bijvoorbeeld over andere methoden, skills, en

persoonlijke eigenschappen beschikken dan bijvoorbeeld de 20e-eeuwse historicus? Welke vragen zullen aan en door de historicus gesteld worden? Hoe zal de geschiedenis als discipline zich verhouden tot andere wetenschappelijke disciplines en opvattingen over het verleden buiten de academie?

In de ochtend zijn er twee keynotes. Professor Joris van Eijnatten zal spreken over de uitdagingen van digitalisering. Professor Herman Paul zal spreken over de historicus van morgen. In de middag zijn er twee rondes met drie panelsessies waarin steeds een specifieke vorm van geschiedbeoefening aan de orde komt. Hier presenteert de opleiding geschiedenis van de VU zich. Panelsessies worden voorgezeten door leden van de opleiding geschiedenis die sprekers van verschillende universiteiten of andere wetenschappelijke instellingen hebben uitgenodigd een statement over een bepaald historiografisch veld te geven.

Het symposium wordt afgesloten met de presentatie van een boek met bijdragen van huidige VU-historici en een borrel. Het symposium is gratis toegankelijk. Wel dient u zich aan te melden. Dat kan door een email te sturen naar afdelingensecretariaat.fgw@vu.nl

Programma

- 10.00 Welkom Professor Fred van Lieburg
- 10.15 Keynote Professor Joris van Eijnatten (UU): *De belofte van digital history. Verwachtingen en uitkomsten*
- 11.00 Koffie en thee
- 11.15 Keynote Professor Herman Paul (UL): *Is de 21e-eeuwse historicus een generalist? In debat over wetenschappelijke personae*
- 12.00 Lunch

- 13.15 Parallelsessie 1. Keuze uit, zie hieronder.
- 14.30 Koffie en thee
- 14.45 Parallelsessie 2. Keuze uit, zie hieronder.
- 16.00 Boekpresentatie
- 16.15 Borrel

13:15: Parallelsessie 1, keuze uit:

A. Met een wereldse blik: Is de Nederlandse geschiedschrijving global genoeg?

De 'Global Turn' in de geschiedschrijving is de Nederlandse historische wereld zeker niet voorbijgegaan. Maar hoe diep gaat de omslag in het veld? Heeft de opkomst van Global History echt geleid tot wezenlijk andere benaderingen van het verleden, of vonden we stiekem dat de Nederlandse geschiedschrijving altijd al 'global' was? Is Global History goed verankerd in ons onderwijs? Wat kan Global History ons voor nieuwe inzichten bieden in het beladen debat over het Nederlandse koloniale verleden? En wordt de 'Global Turn' bedreigd door de herlevende roep om aandacht voor de 'nationale identiteit'?

Sprekers: Tamira Combrink, MA (IISG), Prof. dr. Elise van Nederveen Meerkerk (UU), dr. Carolien Stolte (UL)

Inleider: dr. Pepijn Brandon (VU)

B. Van wetenschapsgeschiedenis naar kennisgeschiedenis

Wetenschapsgeschiedenis is de afgelopen decennia sterk van karakter veranderd. De sociale en politieke dimensies van wetenschap is centraal komen te staan. Ook is er meer aandacht voor de materiële kant van de wetenschappen. Dit roept vragen op. In dit panel kijken we terug en vooruit. Hoe heeft de wetenschapsgeschiedenis zich de afgelopen decennia ontwikkeld en welke vervolgstappen kunnen we nog verwachten?

Sprekers: dr. Geert Somsen (UM), dr. Ad Maas (Rijksmuseum Boerhaave), dr. Hieke Huistra (UU)

Inleider: dr. Ab Flipse (VU)

C. De toekomst van het religieus verleden: naar een agenda voor de religiegeschiedenis

Wie het verleden onderzoekt – hoe recent ook – komt op de meest onverwachte plaatsen 'religie' tegen. Niet alleen in religieuze instituten als kerken, synagogen en moskeeën, ook in de politieke arena, in het maatschappelijk middenveld en in persoonlijke biografieën. De studie van het religieuze aspect in de geschiedwetenschap is lange tijd sterk verkaveld geweest: verspreid over verschillende confessionele groepen, vaak geïsoleerd van bredere historische thema's. In deze sessie willen we een bestandsopname maken: waar staat het relatief jonge vakgebied religiegeschiedenis precies, hoe moet het vruchtbaar beoefend worden en welke thema's zouden de komende periode op de agenda moeten staan?

Sprekers: dr. Markha Valenta (Radboud Universiteit Nijmegen), dr. Peter van Dam (UvA), dr. Bart Wallet (VU)

Inleider: dr. Bart Wallet (VU)

Gespreksleider: Wim Berkelaar (VU)

14:45 Parallelsessie 2, keuze uit:

A. Geschiedtheorie en de relevantie van geschiedenis

De vraag waarom geschiedenis relevant is kan de eerste geschiedtheoretische vraag worden genoemd. Het antwoord bepaalt welke thema's in de geschiedtheorie centraal zouden moeten staan. Dit panel stelt opnieuw de vraag wat geschiedenis nu relevant maakt. Zij doet dat naar aanleiding van recente ontwikkelingen in de geschiedbeoefening en geschiedtheorie. Dit panel wordt georganiseerd in samenwerking met de Studiegroep Geschiedfilosofie.

Sprekers: dr. Berber Bevernage (UG), dr. Rik Peters (RUG), en dr. Jacques Bos (UvA).

Inleider: dr. Chiel van den Akker (VU)

B. De analyse van emoties en betekenis in tekst en beeld

Langtermijnonderzoek op cultuurhistorisch gebied daagt ons uit om nieuwe digitale methoden in te zetten en te ontwikkelen zodat we grotere hoeveelheden tekst en beeld kunnen analyseren en vergelijken. Maar hoe doe je dat als je op zoek bent naar betekenis en emoties? Is de zo contextafhankelijke betekenis te modelleren in telbare kenmerken? Hoe kan de computer leren net als wij 'tussen de regels door te lezen?' Welke beloftes houden die computationele benaderingen van tekst en beeld voor de toekomst van ons vak in?

Sprekers: Milan van Lange MA (NIOD, UU), dr. Melvin Wevers (KNAW HUC), en dr. Folgert Karsdorp (Meertens).

Inleider: dr. Erika Kuijpers (VU)

C. Politieke geschiedenis: nieuwe thema's, nieuwe benaderingen

Onder invloed van de politieke cultuurbenadering, soms zelfs een paradigmawisseling genoemd, heeft het vakgebied van de politieke geschiedenis aan belang en diversiteit gewonnen de laatste drie decennia. Ondanks deze verbreding krijgt een aantal belangrijke thema's binnen de politieke geschiedenis nog steeds nauwelijks aandacht of wordt het gerekend tot het aandachtsgebied van andere (sub)disciplines, zoals Politieke Wetenschappen of Internationale Betrekkingen.

Sprekers: dr. Liesbeth van der Grift (UU), dr. Annelien de Dijn (UU), en dr. Harm Kaal (RU).

Inleider: dr. Ronald Kroeze (VU)